

საქართველო GEORGIA

გარემოს დაცვისა და
სოფლის მეურნეობის
სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL
PROTECTION AND AGRICULTURE
OF GEORGIA

N 2488/01
16/03/2021

2488-01-2-202103162248

შპს „კამარა ენერჯის“

მის: ქ. თბილისის, ვაკე-საბურთალოს რაიონში,
შ.ნუცუბიძის ფერდ. I მ/რ, კორ. 12, ბ. 45
ელ. ფოსტის მისამართი: office@camener.ge

ასლი: ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის მერიას

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ განიხილა თქვენ მიერ წარმოდგენილი 2021 წლის 29 იანვრის განცხადება, რომელიც ეხება ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში, 23.556 მგვტ დადგმული სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის (კამარა ჰესის) მშენებლობა-ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიშს.

გაცნობებთ, რომ წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში არ არის მოცემული და დაზუსტებას საჭიროებს საქმიანობასთან დაკავშირებული შემდეგი საკითხები:

- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, პროექტის საბოლოო ფორმა დადგენილი იქნა ყველა ალტერნატივის შესწავლის შემდეგ და მოცემულ ეტაპზე არ არსებობს რაიმე ალტერნატიული გეგმა. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის თანახმად, სკოპინგის ანგარიშში უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ალტერნატივების შესახებ; ამასთან ჰესის ინფრასტრუქტურის ალტერნატიული მდებარეობები მითითებულია მხოლოდ სქემატურ ნახაზებზე და SHP ფაილებში და არ არის მოცემული ალტერნატივების შედარებითი ანალიზი და შერჩეული ალტერნატიული ვარიანტის დასაბუთება, უპირატესად გარემოსდაცვითი კუთხით;
- „არაქმედების ალტერნატივა/პროექტის საჭიროების დასაბუთების“ ქვეთავში ძირითადად მითითებულია მხოლოდ პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელი დადებითი ასპექტების შესახებ ინფორმაცია და არ არის განხილული ჰესის მშენებლობა-ექსპლუატაციით მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედების საკითხები, რაც არაქმედების შემთხვევაში თავიდან იქნება აცილებული;
- პროექტის ალტერნატივებისა და სანაყაროებისთვის განკუთვნილი ტერიტორიების განხილვა/შერჩევა ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების კრილში;

- ინფორმაცია უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებული მცენარეების, ცხოველების (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს "წითელი ნუსხით" დაცულ) სახეობებზე;
- დაზუსტებას საჭიროებს ჰესის შემადგენელი ობიექტების მშენებლობით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ბიოლოგიურ გარემოზე, მათ შორის გვირაბის ბურღვა-აფეთქებითი მეთოდის გამოყენებით, წყალშემკრები რეზერვუარის მშენებლობით გამოწვეული ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების, საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების ზოგადი მონახაზი. გასათვალისწინებელია, გვირაბის შესასვლელის ბურღვა-აფეთქების დროს გამოწვეული ხმაური, რომლის დროსაც შესაძლებელია სიახლოვეს არსებული ფაუნის სახეობების (აღმოსავლეთ კავკასიური ჯიხვი, არჩვი, მურა დათვი) დაფრთხობა, მიგრაცია;
- სათავე კვანძის საანგარიშო დატვირთვის, მათ შორის სეისმური და ჰიდრავლიკური დატვირთვის პარამეტრების შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია თევზამრიდის ტიპის, შესაბამისი პარამეტრების და ეფექტურობის შესახებ. საპროექტო თევზსავალის ჰიდრავლიკური გაანგარიშებისა და ეფექტურობის შესახებ ინფორმაცია;
- წყალსაცავის პარამეტრების, მათ შორის მოცულობის, სარკის ზედაპირის ფართობის, ასევე დასატბორი ტერიტორიისა და მისი ფართობის შესახებ ინფორმაცია;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, წყალსატარ ხაზზე დაპროექტებულია სამი საგუბარი. პირველი განლაგდება წყალსატარი მილის დასაწყისთან, ხოლო მეორე გვირაბსა და სადაწნეო მილს შორის. სკოპინგის ანგარიშში არ არის მოცემული და დაზუსტებას საჭიროებს მესამე საგუბარის ადგილმდებარეობის შესახებ ინფორმაცია. ამასთან, წარმოდგენილი უნდა იქნას საგუბრების სქემატური ნახაზები, ასევე საგუბრები დატანილი უნდა იქნას საერთო გენ-გეგმაზე სხვა საპროექტო ობიექტებთან ერთად;
- წარმოდგენილ უნდა იქნეს შესაბამისი დასაბუთება, რამდენად უზრუნველყოფს განსაზღვრული ეკოლოგიური ხარჯი მდინარის ბუნებრივი და ეკოლოგიური გარემოს შენარჩუნებას. ამასთან, დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია, საპროექტო მონაკვეთში, მდინარეში დარჩენილი წყლის საკმარისობის შესახებ, წყლის ბიომრავალფეროვნების არსებობის თვალსაზრისით, რაც შეფასებული უნდა იყოს შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის მიერ;
- წყლის გარემოზე ზემოქმედების ნაწილში არ არის სათანადოდ განხილული და დაზუსტებას საჭიროებს ბუნებრივი ხარჯის და არსებული ჰიდროლოგიური რეჟიმის ცვლილებით გამოწვეული ზემოქმედების საკითხები;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ყველაზე დიდი შენაკადია მდ. ტერხენა, რომელშიც წარმოიქმნება მძლავრი ღვარცოფები და უერთდება მდ. თერგს. ამასთან აღნიშნულია, რომ „მდ. ტერხენას მიერ წყალსატარი არხის გადაკვეთის ადგილზე აუცილებელი იქნება სადაწნეო წყალსატარი მილის დამცავი ზომების მიღება (სადაწნეო მილის ღრმად განლაგება ან სხვა)“. აღნიშნული შენაკადის მძლავრი

ღვარცოფული ხასიათის, ამასთან მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ზემოქმედების გათვალისწინებით, დაზუსტებას საჭიროებს კონკრეტული სახის პრევენციული ღონისძიებების, მათ შორის დამცავი ნაგებობების შესახებ ინფორმაცია შესაბამისი პარამეტრებისა და ეფექტურობის მითითებით; მნიშვნელოვანია ასევე წარმოდგენილი იქნას მდ. ტერხენას ჰიდროლოგიური მახასიათებლების შესახებ ინფორმაცია;

- **სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - მეთოდოლოგია, თუ როგორ მოხდა 1928-1990 წლების პერიოდისთვის ჩამონადენის გაანგარიშება;
 - წყლის მაქსიმალური ხარჯები სხვადასხვა უზრუნველყოფების მიხედვით;
 - „კამარას ჰიდროელექტროსადგურის პროექტის შესრულებადობის შესწავლის ანგარიში“, რომელიც მითითებულია სკოპინგის ანგარიშის 56-ე გვერდზე.
 - ჰესის სათავე ნაგებობის ზედა და ქვედა ბიეფში ჩამონადენზე მონიტორინგის შესახებ ინფორმაცია.
- განხილული უნდა იყოს კლიმატური პირობების აღწერა და კლიმატის ცვლილების შესაძლო გავლენა პროექტზე;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, „გეოდინამიკური თვალსაზრისით, ერთ-ერთი საფრთხის შემცველი მოვლენაა ზვავები შემოდგომა-ზამთრის და ადრე გაზაფხულის პერიოდებში. თუმცა, ზვავები ვერ მიაღწევენ პროექტის ზონამდე და, ამ თვალსაზრისით, ტერიტორია დაცულია ამ საფრთხისგან” - დაზუსტებას საჭიროებს რა შეფასებაზე დაყრდნობით და რის საფუძველზე იქნა აღნიშნული დასკვნა გამოტანილი;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, გეოდინამიკურმა მოვლენებმა, უარყოფითი გავლენა შეიძლება მოახდინონ გვირაბის პორტალების მშენებლობაზე - ამასთან, მოცემულია შესაბამისი საშიში გეოდინამიკური მოვლენები - აღნიშნულთან დაკავშირებით დაზუსტებას საჭიროებს გვირაბის (ბურღვა-აფეთქების მეთოდით) გაყვანის შედეგად გააქტიურებული გეოდინამიკური პროცესების მართვის შესახებ ინფორმაცია;
- სკოპინგის ანგარიშში გეოლოგიური ნაწილიდან, ასევე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების, საშიში გეოდინამიკური და ჰიდროლოგიური პროცესების გააქტიურების რისკების ქვეთავიდან იკვეთება, რომ საპროექტო ობიექტის განთავსება დაგეგმილია რთულ გეოლოგიურ პირობებში, სადაც მოსალოდნელია სხვადასხვა სახის გეოდინამიკური პროცესების განვითარება. ამავდროულად „სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საპროექტო დერეფანში განსაკუთრებით სახიფათო საინჟინრო-გეოდინამიკური პროცესების განვითარების ნიშნები არ იკვეთება - აღნიშნული საკითხი ურთიერთგამომრიცხავია, შესაბამისად საჭიროებს დაზუსტებას და დასაბუთებას;
- აღსანიშნავია, რომ რთულ გეოდინამიკურ პირობებში იმყოფება სოფ. ყანობის მიმდებარედ, სამშენებლო ბანაკების მოსაწყობად შერჩეული უბნები, რომლებიც მდებარეობენ აქტიური ღვარცოფული წყალსადინარების გამოზიდვის კონუსებზე და მათ ამჟამინდელ კალაპოტებთან ახლოს. დაზუსტებას საჭიროებს ბანაკის უსაფრთხო ფუნქციონირებისათვის საჭირო პრევენციული ღონისძიებები. საჭიროების შემთხვევაში კი უნდა განხორციელდეს ბანაკებისათვის შერჩეული

სამშენებლო მოედნების ადგილმონაცვლეობის, სხვა ალტერნატიული მდებარეობის განხილვა და წარმოდგენილი იქნას დაზუსტებული ინფორმაცია;

- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, „გვირაბის გაყვანით - ნეგატიური ზემოქმედება შეიძლება გამოიხატოს ადგილობრივი სასმელი წყლის ჭებისა და წყაროს წყლების დებიტის შემცირებაში. ამასთან აღნიშნულია, რომ საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე ასეთი სახის ზემოქმედების ხასიათის და მასშტაბების ზუსტი განსაზღვრა გაძნელებულია“. გაუგებარია რა იგულისხმება საქმიანობის სპეციფიკაში ან/და რატომ არის გაძნელებული ამ სახის ზემოქმედების შეფასება. წყალშემცველ ჰორიზონტებზე ზემოქმედებასთან დაკავშირებით, ასევე გაუგებარია სკოპინგის ანგარიშში მოცემული შემდეგი მსჯელობა - „საპროექტო გვირაბი იქნება მცირე სიგრძის და რეგიონის ჰიდროგეოლოგიური პირობებიდან გამომდინარე მაღალი შეუქცევადი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის“. სკოპინგის ანგარიშში მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, მათ შორის მინერალურ წყლებზე ზემოქმედების საკითხები საჭიროებს დაზუსტებას;
- საპროექტო მონაკვეთზე, სადაც მოსალოდნელია მდინარის ხარჯის ცვლილება, ფიქსირდება მინერალური წყაროს გამოსავალი (კოორდ: x-465445; y-4717620), რომლითაც სარგებლობს ადგილობრივი მოსახლეობა. მოცემული გარემოება წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში განხილული არ არის. შესაბამისად აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას და შესაბამისი ინფორმაციის წარმოდგენას, მათ შორის მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასებას;
- დაზუსტებას საჭიროებს აგრეთვე საპროექტო მონაკვეთის ვიზუალურ-ლანდშაფტური ცვლილებით გამოწვეული ზემოქმედება, რომელიც საკითხის სენსიტიურობის გათვალისწინებით სკოპინგის ანგარიშში არ არის სათანადოდ შეფასებული;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, 110 კვ ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე საქართველოს ენერგოსისტემასთან შეერთების წერტილამდე შეადგენს დაახლოებით 4 კმ-ს. სიტუაციურ გეგმაზე მოცემულია ეგხ-ს წინასწარი ვარიანტი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გზშ-ს ფარგლებში წარმოდგენილი იქნება ეგხ-ს ალტერნატიული მარშრუტების და საბოლოოდ დაზუსტებული შერჩეული ვარიანტი. სკოპინგის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს ალტერნატივების შედარებითი ანალიზი და ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანით მოსალოდნელი ზემოქმედების მოკლე აღწერა;
- დაზუსტებას საჭიროებს პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ტურიზმის სექტორზე და რეგიონის ტურისტულ განვითარებაზე;
- კამარა ჰესის მშენებლობის საპროექტო ტერიტორია თანდართული დოკუმენტებით და სსიპ წიაღის ეროვნულ სააგენტოში არსებული ინფორმაციით, კვეთს, სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების #1004740 შპს “ერ ტე დე“, #10000295 შპს “ეს ერ ჯი“, #1000176 შპს “ადა ტრანსი“, #10001706 შპს “ტოპ მოტორსი“ ლიცენზიების კონტურებს (იხ.დანართი). ასევე საპროექტო ტერიტორია კვეთს, სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების მიზნით, სააუქციონოდ მომზადებულ ობიექტს ID 48836/5149, რომელზეც მიმდინარეობს ადმინისტრაციული წარმოება, შემდგომში ლიცენზიის გაცემის მიზნით. აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით

გაცნობებთ, რომ წიაღის ფონდის მიწების საკუთრების უფლებით, იჯარით ან სხვა ფორმით სარგებლობა შეთანხმებული უნდა იყოს სსიპ წიაღის ეროვნულ სააგენტოსთან, ხოლო ლიცენზირებული ობიექტის შემთხვევაში – აგრეთვე ლიცენზიის მფლობელთან;

- **დაზუსტებას საჭიროებს ისტორიულ-კულტურულ მემკვიდრეობაზე ზემოქმედების საკითხი.** სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია მხოლოდ, რომ საპროექტო დერეფანში ხილული ისტორიული ძეგლი/ობიექტი არ ფიქსირდება. წინასწარული კვლევის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე და მის მიმდებარედ არქეოლოგიური ობიექტები/არტეფაქტები არ გამოვლენილა, ხოლო მშენებლობის ეტაპზე მიწის სამუშაოების პროცესში უცნობი არქეოლოგიური ობიექტის გამოვლენის შემთხვევაში კი განსაზღვრულია საქმიანობის შეჩერება და სპეციალისტების მოწვევა, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. ასევე წინასწარული შეფასებით ადგილობრივ ისტორიულ-კულტურულ ძეგლებზე პირდაპირი სახის ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. თუმცა წარმოდგენილ დოკუმენტში ამ ტიპის წინასწარული შეფასებების საფუძველი არ ჩანს. მით უფრო, რომ საპროექტო დერეფნის სიახლოვეს არაერთი კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი და ობიექტია განთავსებული, ანგარიშში კი არც ერთია ნახსენები. წერილის თანდართული გის shape file-ები შედარდა კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა მართვის გეოსაინფორმაციო სისტემაში (<https://memkvidreoba.gov.ge>) დღეისათვის არსებულ კულტურულ ფენებს. შედეგად დადგინდა, რომ რიგ ადგილებში (სოფლები: ყანობი, ფხელშე, გორისციხე, ტყარშეთი, გაიბოტენი, ფანშეთი) სამშენებლო, საბანაკე და სანაყარო ტერიტორიები ექცევა კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლების ინდივიდუალური დამცავი ზონის ვიზუალური დაცვის არეალებში (იხ. დანართები) და მათზე პროექტით გათვალისწინებული საქმიანობის სავარაუდო ზეგავლენა საჭიროებს სათანადო შეფასებას. დანართის სახით გიგზავნით აღნიშნულის ამსახველ რუკებს. ასევე, აღნიშნული უბნების ნაწილში, პროექტი უნდა შეთანხმდეს სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსთან.
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით: „საპროექტო დერეფანში ხილული ისტორიული ძეგლები არ ფიქსირდება. წინასწარი კვლევის მიხედვით საპროექტო მიწის ფართობებზე და მის მიმდებარედ არქეოლოგიური ნიშნის მქონე ობიექტები და არტეფაქტები წარმოდგენილი არ არის. შესაბამისად გაცემულია ნებართვა ტერიტორიების შემდგომი გამოყენების თაობაზე“. დაზუსტებას საჭიროებს რა ან/და ვის მიერ გაცემულ ნებართვაზეა საუბარი სკოპინგის ანგარიშში.
- სკოპინგის ანგარიშში (თავი 5.3.) წარმოდგენილი ინფორმაცია ყაზბეგის ეროვნული პარკის და ბუნების ძეგლების შესახებ დასაკორექტირებელია. ამჟამად, პარკის დაქვემდებარებაშია 5 ბუნების ძეგლი (სახიზნარის კლდის, ჯვრის უღელტეხილის, თრუსოს ტრავერტინების, აბანოს ტბის და ქეთერისის მინერალური ვოკლუზის ბუნების ძეგლები) და ყაზბეგის ეროვნული პარკი, მათი საერთო ფართობით შეადგენს 78 547 ჰექტარს;
- დაზუსტებას საჭიროებს ასევე ჩანაწერი: „ყაზბეგის ეროვნული პარკი რთული მთიანი, არაერთფეროვანი რელიეფით ხასიათდება. ეროვნული პარკის

შემადგენლობაში შედის 105 სხვადასხვა ზომის მონაკვეთი“. გაურკვეველია რა მონაკვეთები იგულისხმება;

- საპროექტო დერეფნის ფლორის მიმოხილვაში (5.1 ქვეთავი), მითითებულია, რომ „ბუჩქნართა შორის გვხვდება - ღვიანი (*Juniperus depressa*, *J. sabina*), ქაცვიანი (*Hippophaë rhamnoides*), ნაირბუჩქნარი (გრაკლა-*Spiraea hypericifolia*), ასკილი *Rosa canina*, კოწახური-*Berberis vulgaris*, ჩიტავაშლა-*Cotoneaster racemiflora* და სხვა.“ აღსანიშნავია, რომ ქაცვიანი, რომელიც განვითარებულია მდინარე თერგის კალაპოტში, ქმნის მაღალმთის უნიკალურ ეკოსისტემას და წარმოადგენს საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი 2 ფრინველის (დიდი კოჭობასა (*Carpodacus rubicilla*) და წითელმუცელა ბოლოცეცხლას (*Phoenicurus erythrogaster*) ჰაბიტატს. ამ ტერიტორიებზე გავრცელებული ქაცვის თანასაზოგადოება მითითებული სახეობებისთვის წარმოადგენს სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან (გამოსაზამთრებელ) გარემოს. გასათვალისწინებელია, რომ პროექტის განხორციელებისთვის დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების შედეგად, გარდა ამ მნიშვნელოვანი ჰაბიტატისა, ძალიან დიდი ალბათობით ზიანი მიადგება ასევე ბუნებრივ ლანდშაფტსაც.
- სკოპინგის ანგარიშში მითითებულია, რომ „ჰიდროელექტროსადგურის სამშენებლო დერეფანში, სოფელ ტყარშეთთან იგეგმება წყალშემკრები ერთეულის განთავსება, ხოლო მდინარე თერგის მარცხენა ნაპირზე (აღნიშნული წერტილის კოორდინატებია: X=466364.64; Y=4718378.40) აშენდება ელექტროსადგური“. ამასთან, მდინარიდან 180 მეტრის დაშორებით, დაგეგმილია გვირაბის ბურღვა-აფეთქების მეთოდით გაყვანა. დოკუმენტში ასევე ნათქვამია, რომ „გვირაბსა და სადაწნო მილსადენს შორის განლაგებული იქნება საგუბარი, რომელიც იმოქმედებს როგორც გარდამავალი წყალსატევი ამ ორ ობიექტს შორის. აქ მოხდება დასილვის შედეგების მოცილების პროცესის მეორე ეტაპი, რომლის დროსაც მოცილებული იქნება წყლის მიერ გადმოტანილი სილა, ქვიშა, ხრეში და სხვა ნატანი მასალა. აქედან გამოსული წყალი უწყვეტ ნაკადად მიემართება სადაწნო მილსადენში. ეს მილსადენი მოეწყობა მაღალი წნევის გამძლე მილებისგან, რომლებმაც უნდა გაატარონ წყლის დიდი რაოდენობა სიმაღლის სწრაფი ცვლილების პირობებში.“ სოფელ ტყარშეთთან დაგეგმილია ასევე „სანაყარო 5“-ის მოწყობაც. აღსანიშნავია, რომ აღნიშნულ ტერიტორიაზე მდებარეობს ტყარშეთი: ლავური ღვარი და ნამარხი ტყე, რომელიც შეტანილია „საქართველოს წითელი წიგნის“ არაორგანული ბუნების ძეგლთა სიაში. „წითელი წიგნის“ მიხედვით, მყინვარწვერის ვულკანური კერის ერთ-ერთი უახლესი ამონთხევით გაჩნდა ტყარშეთის ლავური ღვარი, რომელიც ჩამოყვა მდინარე თერგის მარცხენა შენაკადს და შეაგუბა თერგი. აღნიშნულ ადგილას განამარხებულია ტყე, რომლის ღეროები ეკუთვნის ვერხვს, არყს, ღვიას და სხვა მაღალმთის მცენარეებს. პირველად ნამარხი ტყე გამოჩნდა 1968 წელს, მდ. თერგის წყალდიდობის დროს. „წითელ წიგნში“ აღნიშნულია, რომ „ნამარხი ტყის ნაშთები მკაცრად უნდა იქნას დაცული დიდი სამეცნიერო ღირებულების გამო“, ჰესის მშენებლობისთვის დაგეგმილი სამუშაოები კი, ძალიან დიდი ალბათობით, გამოიწვევს ამ ისტორიულ-კულტურული ძეგლის დაზიანება/განადგურებას. განმარტებისთვის: „საქართველოს წითელი წიგნი“ (1982წ.) მართალია ამჟამად არ წარმოადგენს გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი მცენარეთა და ცხოველთა სახეობების ოფიციალურ ჩამონათვალს (იგი ჩაანაცვლა ამჟამად მოქმედმა საქართველოს „წითელმა ნუსხამ“, რომლითაც დადგენილია

გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი მცენარეებისა და ცხოველების ჩამონათვალი), მაგრამ მასში დამატებით მოცემულია არაცოცხალი ბუნების ძეგლების შესახებ ინფორმაცია. აღნიშნული ძეგლებიდან ბევრ მათგანს უკვე მინიჭებული აქვს დაცული ტერიტორიის სტატუსი (ბუნების ძეგლი). მრავალ მათგანზე მიმდინარეობს მუშაობა ასეთი სტატუსის მისანიჭებლად, რათა მოხდეს ამგვარი უნიკალური ბუნებრივი კომპლექსების დაცვისა და შენარჩუნების ქმედებების განხორციელება და აღნიშნულის სამართლებრივი უზრუნველყოფა. მათ რიცხვშია ტყარშეთი: ლავური ღვარი და ნამარხი ტყე, რომელიც შეტანილია იმ ბუნების ძეგლების სიაში, რომლებისათვისაც რეკომენდებულია/მოაზრებულია ბუნების ძეგლის სტატუსის მინიჭება, სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ბაზაზე შექმნილი - „ბუნების ძეგლების შემსწავლელი კომისიის“ მიერ განხილვის შემდგომ. არსებობს აღნიშნულის თაობაზე სამეცნიერო და ექსპერტული მონაცემები და რეკომენდაციები (როგორცაა მაგალითად: WWF, ნაკრესი);

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, კამარა ჰესის პროექტის წარმოდგენილი სახითა და სკოპინგის ანგარიშში მითითებული მონაცემების (განსაკუთრებით ინფრასტრუქტურის ობიექტების, სანაყაროს განთავსების ტერიტორიები) მიხედვით განხორციელების შემთხვევაში, ძალიან დიდი ალბათობით მნიშვნელოვანი ზემოქმედებაა მოსალოდნელი ბიომრავალფეროვნებაზე, უნიკალურ კომპლექსებზე და ბუნებრივ ლანდშაფტზე. საჭიროდ მიგვაჩნია საქმიანობის განმახორციელებელმა წარმოდგინოს პროექტის შეცვლილი ვარიანტი და/ან სათანადო მრავალპროფილურ კვლევებზე დაყრდნობით მომზადებული და მყარად დასაბუთებული ინფორმაცია, არგუმენტები ბიომრავალფეროვნებასა და ბუნებრივ ეკოლოგიურ კომპლექსებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ხარისხის, მათი შერბილების, თავიდან აცილების და საკომპენსაციო ქმედებების ღონისძიებების თაობაზე.

2021 წლის 19 თებერვალს ჩატარებულ საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მნიშვნელოვანმა ნაწილმა დააფიქსირდა უარყოფითი პოზიცია კამარა ჰესის მშენებლობასთან დაკავშირებით. საჯარო განხილვის დაწყებისთანავე, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის მაცხოვრებლების ნაწილმა გააპროტესტა დაგეგმილი საქმიანობის მშენებლობა-ექსპლუატაცია და პროტესტის ნიშნად დატოვა ონლაინ საჯარო განხილვა. ამასთან, ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის სოფ. ხურთისის მცხოვრების მიერ წარმოდგენილ იქნა განცხადება სადაც მითითებულია, რომ პროექტის განხორციელებას მოსახლეობის „თითქმის 100%“ არ უჭერს მხარს, ხოლო აღნიშნულის დამადასტურებლად დანართის სახით მოცემულია ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ კამარა ჰესის მშენებლობასთან დაკავშირებით სოფ. არშაში, გარბანში, ყანობში და ხურთისში ჩატარებული კრების ოქმები. მოცემული გარემოების და საჯარო განხილვაზე დაინტერესებული საზოგადოების მიერ დასმული საკითხების გათვალისწინებით გთხოვთ, უზრუნველყოთ დაინტერესებული საზოგადოების სათანადო ინფორმირება დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით და ინფორმირების, შესაბამისი შეთანხმების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) დამადასტურებელი დოკუმენტაციის, ასევე განხილვაზე დასმულ საკითხებთან დაკავშირებით არგუმენტირებული პასუხების სამინისტროში წარმოდგენა;

ამასთან აღსანიშნავია, რომ სამინისტროში სხვადასხვა დაინტერესებული მხარის მიერ კამარა ჰესის პროექტთან დაკავშირებით დაფიქსირდა რიგი შენიშვნები და მოსაზრებები.

დანართის სახით გიგზავნით სამინისტროში პროექტთან დაკავშირებით წარმოდგენილ კორესპონდენციებს;

სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია კონტექსტიდან ამოვარდნილი, პროექტთან შეუსაბამო შინაარსის წინადადებები: „მდინარეების ფარავნის და კორხის იქთიოფაუნა“; „ზემოქმედება წყლის მოყვარულ ცხოველებზე მდ. ფარავნის და კორხის ჰიდროლოგიური პირობების ცვლილების გამო“ და სხვა. სკოპინგის ანგარიშის ტექსტში ფიქსირდება ტერმინოლოგიური უზუსტობები, რაც დაკავშირებულია არასწორ თარგმანთან. ამასთან სკოპინგის ანგარიში ხშირ შემთხვევაში მოიცავს ურთიერთგამომრიცხავ და არაზუსტ ინფორმაციას. ყოველივე აღნიშნული საჭიროებს გათვალისწინებას. სხვადასხვა გვერდზე მოცემულია განსხვავებული ინფორმაცია ჰესის შენობის ადგილმდებარეობის შესახებ (გვ. 9, 12, 14).

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სამინისტრო მოკლებულია შესაძლებლობას გასცეს სკოპინგის დასკვნა. სამინისტრო სკოპინგის დასკვნის გაცემის მიზნით ადმინისტრაციულ წარმოებას დაიწყებს აღნიშნული შენიშვნების/საკითხების გათვალისწინებით გადამუშავებული სკოპინგის ანგარიშის წარმოდგენის შემდეგ.

დანართი: ტექსტის თანახმად.

ნინო თანდილაშვილი

მინისტრის მოადგილე

